

ויקרא

א וַיִּקְרָא אֶל־מֹשֶׁה וַיְדַבֵּר יְהוָה אֵלָיו מֵאֵהָל אֵי
 ב מוֹעֵד לֵאמֹר: דַּבֵּר אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאמַרְתָּ
 ג אֲלֵהֶם אָדָם כִּי־יִקְרִיב מִכֶּם קָרְבָן לַיהוָה מִן־
 ד הַבְּהֵמָה מִן־הַבְּקָר וּמִן־הַצֹּאן תִּקְרִיבוּ אֶת־
 ה קָרְבָנֵכֶם: אִם־עֲלֶה קָרְבָנוֹ מִן־הַבְּקָר זָכָר
 ו תָּמִים יִקְרִיבוּ אֶל־פֶּתַח אֵהָל מוֹעֵד יִקְרִיב
 ז אֹתוֹ לְרֹצְנוֹ לִפְנֵי יְהוָה: וְסַמֵּךְ יָדוֹ עַל רֹאשׁ
 ח הָעֵלָה וְנִרְצָה לוֹ לְכַפֵּר עָלָיו: וְשַׁחַט אֶת־בֶּן
 ט הַבְּקָר לִפְנֵי יְהוָה וְהִקְרִיבוּ בְנֵי אֶהֱרֹן הַכֹּהֲנִים

מצווה קטו
 מצוות הקרבת
 עולה כריניה

למנשה שיחמך לחהרן. וחלו הן שלשה עשר מעוטין: "לדבר חינו" (במדבר 1, פט), "מזכר חליו" (ס), "וידבר חליו" (ס), "ונעדתני לך" (שמות 17, כב), כלן בתורת כהנים (פרק 3, ב). יכול ישמענו חת קול הקריחה? תלמוד לומר, קול לו, קול חליו, משה שמע וכל ישראל לא שמעו: מאהל מועד. מלמד שהיה הקול נפסק ולא היה יוצא חוץ לאהל. יכול מפני שהקול נמוך? תלמוד לומר: "חת הקול" (במדבר 1, פט), מהו "הקול"? הוצא הקול המתפרש בפתיבים: "קול ה' בפתח, קול ה' בהדה, קול ה' שבר חרום" (תהלים 77, ד-ה). חס פן, למנה נחמד: "מאהל מועד"? מלמד שהיה הקול נפסק. ביוצא פו: "וקול פגמי הפרזים נשמע עד החצר החיצונה" (יחזקאל 1, ה). יכול מפני שהקול נמוך? תלמוד לומר: "פקול חל שדי בדברו" (ס), חס פן, למנה נחמד: "עד החצר

א ויקרא אל משה. לכל דברות ולכל חמירות ולכל צוויים הקמה קריחה, לשון חפה, לשון שפילחכי השרת משתמשין פו, שנחמד: "וקרח זה חל זה" (שעה 1, 1). חבל לנביחי חמות העולם נגלה עליהן בלשון ערמי, בלשון טמאה, שנחמד: "ויקר חללים חל בלעם" (במדבר 17, 7) ויקרא אל משה. הקול הולך ומציע לחזינו וכל ישראל לא שמעו. יכול חף להפסקות היתה קריחה? תלמוד לומר: "וידבר", לדבור היתה קריחה ולא להפסקות. ומה היו הפסקות משמעות? לתן רוח למנשה להתבונן בין פרשה לפרשה ובין ענין לענין, קל וחמד להדיוט הלמד מן ההדיוט: אליו. למעט חת חהרן. רפי יהודה פן פתחה חומר: שלשה עשר דברות נחמדו פתחה למנשה ולחיהרן, וכנגדן נחמדו שלשה עשר מעוטין, ללמדך, שלא לחהרן נחמדו, חלף

א וְקָרָא לְמֹשֶׁה, וּמְלִיל יי עֲמִיּה, מִמִּשְׁפַּח וּמִנָּא לְמִימְר: מְלִיל, עִם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
 וְתִימְר לְהוֹן, אֲנָשׁ, אֲרִי יִקְרִיב מִנְכוֹן, קָרְבָּנָא קָדָם יי, מִן בְּעִירָא, מִן תּוֹרִי וּמִן עֲנָא,
 ג תְּקַרְבוֹן יִת קָרְבָּנְכוֹן: אִם עֲלֵתָא קָרְבָּנִיה מִן תּוֹרִי, דְּכַר שְׁלִים יִקְרְבִינִיה, לְתַרְע,
 ד מִשְׁפַּח וּמִנָּא יִקְרִיב יִתִּיה, לְרַעְוָא לִיָּה קָדָם יי: וְיִסְמוּךְ יִדִּיה, עַל רִישׁ עֲלֵתָא,
 ה וְיִתְרַעֵי לִיָּה לְכַפְרָא עֲלוּהִי: וְיָבוֹס, יִת בַּר תּוֹרִי קָדָם יי, וְיִקְרְבוֹן, בְּנֵי אֶהְרֹן בְּהִנְיָא

וְחִנְדְּוִעִינֵס: תְּמִים. כֵּלָא מוּס: אֵל פְּתַח אֶהְל
 מוֹעֵד לְאִמְרוּ. יְכוּל מְכַל הַפִּיתָ? תְּלַמּוּד לֹמְר:
 "יִקְרִיב יִקְרִיב" יִקְרִיב כֵּל חֲסֵלָא נִתְעַרְבָה עוֹלֵת רְחוּבָן
 פְּעוֹלֵת שְׁמַעוֹן, יִקְרִיב כֵּל חֲסֵת לְשֵׁם מִי שְׁהוּא.
 וְכֵן עוֹלָה פְּחִלּוֹן, יִמְכְרוּ חֲפִלּוֹן לְצַרְכֵי עוֹלוֹת,
 וְהָרִי הֵן כֵּלָן עוֹלוֹת, וְתִקְרַב כֵּל חֲסֵת לְשֵׁם
 מִי שְׁהוּא. יְכוּל חֲפֵלָא נִתְעַרְבָה בְּפִסּוּלִין, חו
 בְּשָׁחִינוּ מִינּוּ? תְּלַמּוּד לֹמְר: "יִקְרִיבְכוֹן" יִקְרִיב
 אֲתוּ. מְלַמֵּד שְׂכּוּפִין חוֹתֵן. יְכוּל פְּעַל כְּרִחוּ?
 תְּלַמּוּד לֹמְר: "לְרַעְוָא", הָא פִּירְעַד? פּוֹסִין חוֹתֵן
 עַד שְׁיִחְמַר: 'רֹעֵה חֲנִי': לְפָנֵי ה' וְסַמְדָּ. חִין
 קְמוּיָה בְּבַמָּה:

ד עַל רֹאשׁ הָעֵלָה. לְהִבְיָח עוֹלֵת חוֹבָה לְסַמְיָה,
 וְלְהִבְיָח עוֹלֵת הַעֲזָן: הָעֵלָה. פְּרָט לְעוֹלֵת הָעוֹן:
 וְגִרְצָה לוֹ. עַל מָה הוּא מְרַעָה לוֹ? חֵס תְּחַמְר עַל
 כְּרִתוֹת וּמִיתוֹת פִּית דִּין אוֹ מִיתָה פִּידי שְׁמִים
 אוֹ מְלָקוֹת - הָרִי עֲנָשׁן חֲמוּה, הָא חִינוּ מְרַעָה
 חֲלָא עַל עֵשָׂה וְעַל לָחוּ שְׁנִיתָ לְעֵשָׂה:

ה וְשָׁחַט... וְהִקְרִיבוּ... הַכֹּהֲנִים. מִקְפְּלָה וְחִילְךָ
 מַעֲוֵת פְּהִיָה, לְמַד עַל הַשְּׁחִיטָה שְׁפִשְׁרָה בְּזֹר: לְפָנֵי
 ה'. פְּעוֹרָה: וְהִקְרִיבוּ. זֹא קְפְלָה שְׁהִיחַ הַרְחָשׁוֹנָה,
 וּמִשְׁמַעָה לְשׁוֹן הוֹלְכָה, לְמַדְנֵי שְׁתִּיעָה: בְּנֵי אֶהְרֹן.
 יְכוּל חֲלָלִים? תְּלַמּוּד לֹמְר: "הַכֹּהֲנִים" אֵת
 הָדָם וְזָרְקוּ אֵת הָדָם. מָה תְּלַמּוּד לֹמְר: 'דָּם'
 'דָּם' שְׁתִּי פְּעַמִּים? לְהִבְיָח אֵת שְׁנִיתָ עַרְבַב בְּמִינוּ
 אוֹ בְּשָׁחִינוּ מִינּוּ. יְכוּל חֵף בְּפִסּוּלִים, אוֹ בְּחִטּוֹת
 הַפְּנִימִיּוֹת אוֹ בְּחִטּוֹת הַחִיצוֹנִיּוֹת, שְׁחֵלָו לְמַעְלָה
 וְהִיחַ לְמַטָּה? תְּלַמּוּד לֹמְר בְּמִקּוֹם חֵחַר: "דָּמוֹ"
 (לְהֵלֵךְ פְּסוּק יח) וְזָרְקוּ. עוֹמֵד לְמַטָּה וְזוֹרֵק מִן הַכְּלִי

הַחִיצוֹנָה? שְׂכִינוֹן שְׁמַעֵעַ שֶׁס הָיָה נִפְסָק: מֵאֶהְל
 מוֹעֵד לְאִמְרוּ. יְכוּל מְכַל הַפִּיתָ? תְּלַמּוּד לֹמְר:
 "יִקְרִיב יִקְרִיב" (בְּמִדְבָר א, טו). יְכוּל מְעַל הַפְּפִתָה
 כְּפִלָּה? תְּלַמּוּד לֹמְר: "מִבִּין שְׁנֵי הַכְּרִבִים" (סג)
 לְאִמְרוּ. חֵף וְחִמְר לְהֵס דְּבָרֵי כְּבוֹשִׁין: בְּשָׂבִיכָם
 הוּא נְדָבָר עַמִּי. שְׂכֵן מִצִּינָה, שְׂכַל שְׁמוּנָה וְשִׁלְשִׁים
 שְׁנָה שְׁהִיוּ יִשְׁרָחַל בְּמִדְבָר פְּמַנְדִים, מִן הַמְדַּגְלִים
 וְחִילְךָ, לֹא נִתְיַחַד הַדְּבָר עִם מִשָּׁה, שְׁנַחְמַר:
 "וְהִי כִּחֲשָׁר תִּמְנוּ כֵּל חֲנִשֵׁי הַמְּלַחְמָה לְמוֹת...
 וְדָבָר ה' חֲלִי לְאִמְרוּ" (דְּבָרִים ב, טו-יח). דְּבָר חֵחַר,
 חֵף וְחִמְר לְהֵס דְּבָרֵי וְהַשְּׁבִינֵי חֵס יִקְבְּלוּס, כְּמוֹ
 שְׁנַחְמַר: "וְיִשָּׁב מִשָּׁה חֵת דְּבָרֵי הָעַם" וגו' (שְׁמוֹת

יב, יח)
 ב אֲדָם כִּי יִקְרִיב מִכֶּם. כְּשִׂיִּקְרִיב, בְּקַרְבָּנוֹת
 נְדָבָה דְּבַר הָעֵנָן: אֲדָם. לְמָה נִחְמַר? מָה חֵדָם
 הַרְחָשׁוֹן לֹא הִקְרִיב מִן הַגִּזְל, שְׁהַפֵּל הָיָה שְׁלוֹ,
 חֵף חֵתָם לֹא תִקְרִיבוּ מִן הַגִּזְל: הַבְּהֵמָה. יְכוּל
 חֵף חֵיָה בְּכִלְלָ? תְּלַמּוּד לֹמְר: "בְּקָר וְעֵז" מִן
 הַבְּהֵמָה. וְלֹא כְּפִלָּה, לְהוֹזִיחַ חֵת הַרְזִבֵעַ וְחֵת
 הַנְּרַעֵעַ: מִן הַבְּקָר. לְהוֹזִיחַ חֵת הַנְּעַעֵבֵד: מִן הַצֹּאֵן.
 לְהוֹזִיחַ חֵת הַמְּקַרְעָה: וּמִן הַצֹּאֵן. לְהוֹזִיחַ חֵת
 הַנְּעֻגָה שְׁהִמִּית. כְּשִׁהוּא חוֹמְר לְמַטָּה מִן הָעֵנָן:
 "מִן הַבְּקָר" (פְּסוּק יג), שְׁחִין תְּלַמּוּד לֹמְר - לְהוֹזִיחַ
 חֵת הַטְּרַפָּה: הַקְרִיבוּ. מְלַמֵּד שְׁשֵׁנִים מִתְּנַדְּבִים
 עוֹלָה בְּשִׁתְּפוּת: קָרְבָּנָם. מְלַמֵּד שְׁהִיחַ בְּחָה
 נְדָבָת עֲבוּד, הִיחַ עוֹלֵת קִין הַמְּזֻבָּח, הַבְּחָה מִן
 הַפְּנוֹתְרוֹת:

ג זָכָר. וְלֹא נְקֵבָה. כְּשִׁהוּא חוֹמְר: "זָכָר" לְמַטָּה
 (פְּסוּק יד), שְׁחִין תְּלַמּוּד לֹמְר - זָכָר וְלֹא טְמַטוּס

אֶת־הַדָּם וּזְרָקוֹ אֶת־הַדָּם עַל־הַמִּזְבֵּחַ סָבִיב
 אֲשֶׁר־פָּתַח אֹהֶל מוֹעֵד: וְהִפְשִׁיט אֶת־הָעֹלָה
 וְנָתַח אֹתָהּ לְנִתְחֶיהָ: וְנָתַנוּ בְּנֵי אֹהֶל הַכֹּהֵן
 אֵשׁ עַל־הַמִּזְבֵּחַ וְעָרְכוּ עֵצִים עַל־הָאֵשׁ:
 וְעָרְכוּ בְּנֵי אֹהֶל הַכֹּהֲנִים אֶת הַנִּתְחִים אֶת־
 הָרֹאשׁ וְאֶת־הַפֶּדֶר עַל־הָעֵצִים אֲשֶׁר עַל־הָאֵשׁ
 אֲשֶׁר עַל־הַמִּזְבֵּחַ: וְקָרְבוּ וּכְרַעוּ יָרְחָץ בַּמַּיִם
 וְהִקְטִיר הַכֹּהֵן אֶת־הַכֹּל הַמִּזְבֵּחַהּ עֲלֶיהָ אִשָּׁה
 רֵיחַ־נִיחֹחַ לַיהוָה: וְאִם־מִן־הַצֹּאן
 קָרְבָנוֹ מִן־הַפְּשָׁיִם אוֹ מִן־הָעוֹיִם לְעֹלָה זָכָר
 תָּמִים יִקְרִיבוּ: וְשָׁחַט אֹתוֹ עַל יַרְךְ הַמִּזְבֵּחַ
 צִפְנָה לִפְנֵי יְהוָה וּזְרָקוֹ בְּנֵי אֹהֶל הַכֹּהֲנִים אֶת־
 דָּמֹ עַל־הַמִּזְבֵּחַ סָבִיב: וְנָתַח אֹתוֹ לְנִתְחָיו
 וְאֶת־רֹאשׁוֹ וְאֶת־פְּדֻדוֹ וְעָרַךְ הַכֹּהֵן אֹתָם עַל־
 הָעֵצִים אֲשֶׁר עַל־הָאֵשׁ אֲשֶׁר עַל־הַמִּזְבֵּחַ:
 וְהִקְרַב וְהִכְרַע עִים יָרְחָץ בַּמַּיִם וְהִקְרִיב הַכֹּהֵן
 אֶת־הַכֹּל וְהִקְטִיר הַמִּזְבֵּחַהּ עֲלֶיהָ הוּא אִשָּׁה
 רֵיחַ נִיחֹחַ לַיהוָה:

וְאִם מִן־הָעוֹף עֲלֶיהָ קָרְבָנוֹ לַיהוָה וְהִקְרִיב מִן־
 הַתְּרִים אוֹ מִן־בְּנֵי הַיוֹנָה אֶת־קָרְבָנוֹ: וְהִקְרִיבוּ
 הַכֹּהֵן אֶל־הַמִּזְבֵּחַ וּמָלַק אֶת־רֹאשׁוֹ וְהִקְטִיר

שני

ויקרא

ו ית דמא, ויזקון ית דמא על מדבחא סחור סחור, דבתרע משבן זמנא: וישלח ית
 ז עלתא, ויפליג יתה לאברהא: ויתנון בני אהרן כהנא, אישתא על מדבחא, ויסדרון
 ח אעיא על אישתא: ויסדרון בני אהרן כהניא, ית אבריא, ית רישא וית תרבא, על אעיא
 ט דעל אישתא, דעל מדבחא: וגויה וכרעוהי יחליל במיא, ויסיק כהנא ית כולא
 י למדבחא, עלתא, קרבן דמתקבל ברעוא קדם יי: ואם מן ענא קרבניה מן אמריא, או
 יא מן בני עזיא לעלתא, דכר שלים יקרביניה: ויכוס יתיה, על שדא דמדבחא, צפונא קדם
 יב יי, ויזקון, בני אהרן כהניא ית דמיה, על מדבחא סחור סחור: ויפליג יתיה לאברוהי,
 יג וית רישיה וית תרביה, ויסדר כהנא יתהון, על אעיא דעל אישתא, דעל מדבחא: וגווא
 יד וכרעיא יחליל במיא, ויקריב כהנא ית כולא ויסיק למדבחא, עלתא הוא, קרבן
 יד דמתקבל ברעוא קדם יי: ואם מן עופא, עלתא קרבניה קדם יי, ויקריב מן שפניניא, או,
 טו מן בני יונה ית קרבניה: ויקרבניה כהנא למדבחא, וימלוך ית רישיה, ויסיק

י ו ואם מן הצאן. וי"ו מוסף על ענין ראשון.
 ולמה הפסק? לתן רוח למשה להתבונן בין
 פרשה לפרשה: מן הצאן מן הששבים מן העזים.
 הכי חלו שלשה מעוטין: פרט לקון ולחולה
 ולמזחם:

י"א על ירך המזבח. על עד המזבח: צפנה לפני
 ה'. ואין צפון בצמה:

י"ד מן העוף. ולא כל העוף, לפי שניאמר: "תמים
 זכר בבהר בפגעים ובעזים" (להלן כב, יט), תמות
 וזכרות בבהמה ואין תמות וזכרות בעופות, כול
 חך מחסר חכר? תלמוד לומר: "מן העוף":
 הרים גדולים ולא קטנים: בני יונה. קטנים
 ולא גדולים: מן התורים או מן בני היונה. פרט
 לתחלת הנהוג שבה ושבה שהיא פסול, שגדול
 הוא חצל בני יונה וקטן חצל תורים:

ט"ו והקריבו. חפילו פרידה חמת יביא: הבין
 ומלק. חין מליקה ככלי חלף פענמו של פהו,
 קוצן בצפרנו ממול העלף, וחותר המפרקת
 עד שמגיע לסימנון וקוצן: ונמצא דמו. לשון
 "ומין חפים" (משל ל, ג), "כי חפס המן" (ישעיה טז,
 ז). פובש פית השחיטה על קיר המזבח והדס
 מתמנה ויורד: ומלק והקטיר ונמצא. חפסר
 לומר כן, מחסר שהיא מקטיר הוא מונה?
 חלף, מה הקטרה הראש פענמו והגוף פענמו
 חף מליקה כן. ופשוטו של מקרא, מסרס הוא:
 "ומלק והקטיר", וקדם הקטרה "ונמנה דמו"
 כבד:

לכתל המזבח למטה מחוט הסקרא פנגד
 הזויות, לכך נאמר: "סביב", שיהא הדס נתון
 בחלבע רוחות המזבח. או יכול יקופנו פחוט?
 תלמוד לומר: "וזקרו", וחי חפסר להקיר
 בזריקה. חי "וזקרו", יכול בזריקה חמת? תלמוד
 לומר: "סביב". הא פינד? נתן שתי מתנות שהן
 חרבע: אשר פתח אהל מועד. ולא בזמן שהיא
 מפלק:

י"ו והפשיט את העלה. מה תלמוד לומר
 "העלה"? לרבות את כל העולות להפשט ונתוח:
 אותה לנתחיה. ולא נתחיה לנתחים:

י"ז ונתנו אש. חף על פי שהאש יודדת מן
 השמים, מננה להביא מן ההדיוט: בני אהרן
 הכהן. פשהוא כהוננו, הא חס עבד בגדי פהו
 הדיוט עבודתו פסולה:

י"ח בני אהרן הכהנים. פשהס ככהונס, הא פהו
 הדיוט שעבד בשמונה בגדים עבודתו פסולה:
 את הנתחים את הראש. לפי שאין הראש
 בכלל הפשט, שפכר התו פשחיטה, לפיכך
 הערך למנותו לענמו: ואת הפרד. למה נאמר?
 ללמדך שמעלהו עם הראש ומקסה זו את בית
 השחיטה, וזהו דרך פבוד של מעלה: אשר על
 המזבח. שלא יהיו הגזירין יוצאין חוץ למערכה:

ט"ו עלה. לשם עולה יקטירנו: אשה. פשיחטנו
 היא שחטנו לשם האש. וכל 'אשה' לשון אש,
 פואיד"ח פלנו: גיחות. גחת רוח לפע שחמרת
 ונעשה רעני:

ז

הַמִּזְבֵּחַ וּנְמִצָּה דָמוֹ עַל קִיר הַמִּזְבֵּחַ: וְהִסִּיר
 אֶת־מִרְאָתוֹ בְּנִצְתָהּ וְהִשְׁלִיךְ אֹתָהּ אֶעֱלֶה
 הַמִּזְבֵּחַ קֹדֶמָה אֶל־מְקוֹם הַדָּשָׁן: וְשִׁפַּע אֹתוֹ
 בְּכַנְפָיו לֹא יִבְדִּיל וְהִקְטִיר אֹתוֹ הַכֹּהֵן הַמִּזְבֵּחַ
 עַל־הָעֵצִים אֲשֶׁר עַל־הָאֵשׁ עֲלֶה הוּא אִשָּׁה
 רֵיחַ נִיחֹחַ לַיהוָה: וּנְפֹשׁ כִּי־תִקְרִיב א ב
 קָרְבַּן מִנְחָה לַיהוָה סֹלֶת יִהְיֶה קָרְבָּנוֹ וַיִּצַק
 עָלֶיהָ שֶׁמֶן וְנָתַן עָלֶיהָ לְבִנְיָהּ: וְהִבִּיֵּאתָ אֶל־
 בְּנֵי אֹהֶרֶן הַכֹּהֲנִים וְקָמִין מִשֶּׁם מְלֵא קִמְצוֹ
 מִסֹּלֶתָהּ וּמִשֶּׁמֶנָּה עַל כָּל־לִבְנֹתָהּ וְהִקְטִיר
 הַכֹּהֵן אֶת־אֲזִכָּרְתָהּ הַמִּזְבֵּחַ אִשָּׁה רֵיחַ נִיחֹחַ
 לַיהוָה: וְהִנּוֹתְתָרְתַּ מִן־הַמִּנְחָה לְאֹהֶרֶן וּלְבָנָיו ג
 קֹדֶשׁ קֹדָשִׁים מֵאִשֵּׁי יְהוָה: וְכִי ד
 תִּקְרַב קָרְבַּן מִנְחָה מֵאִפֶּה תִנּוֹר סֹלֶת חֲלוֹת
 מִצֹּת בְּלוֹלֹת בְּשֶׁמֶן וְרִקִּיקֵי מִצֹּת מִשְׁחִים

מצוה קטז
 מצוות הקרבת
 מנחה כריניה

פנים וגו' והקטיר" (לעיל פסוק יג), ובענין שגזון מן
 הגזל, נאמר: "והשליך" חית המנעים שאכלו מן
 הגזל: אצל המזבח קדמה. כמזכרו של כבש: אל
 מקום הדשן. מקום שנתנון שם תרומת הדשן
 בכל בקר ודשן מזבח הפנימי והמנוחה, וככל
 נבלעים שם במקומן.

י"ו ושפיע. חין שפוע חלף ביד, וכן הוא חומר
 בשמשון: "וישפעהו כשפיע הגדי" (שופטים יד, ו):
 בכנפיו. עם כנפיו, חינו צריך למרט כנפיו ונצתו:

טז מראתו. מקום החלי, זה הזפק: בנצתה.
 עם בני מעיה. ונוצה' לשון דבר המאוס,
 כמו: "כי ננו גס נענו" (חובת ה, טו), וזהו שתרגם
 חונקלוס: "בחוכמיה", וזהו מדרשו של חפא
 יוסי בן חנוך, שאמר: נוטל חת הקרקבן עמה.
 ודפתינו זכרונם לברכה אמרו: קודר סביב
 הזפק פספיו פניו חרבה, ונוטלו עם הנוצה
 שעל העור. בעולת בהמה שאינה חוקלת חלף
 באבוס בעליה, נאמר: "והקרב והפרעים ורחן

ויקרא

טז לְמִדְבַּחָא, וַיִּתְמָצֵי דְמִיָּה, עַל פּוֹתֵל מִדְבַּחָא: וַיַּעֲדֵי ית זַפְקִיָּה בְּאַכְלִיָּה, וַיִּרְמֵי יָתָהּ, בְּסִטְרֵי
 יז מִדְבַּחָא קְדוּמָא, בְּאַתֵּר דְּמִקְרִין קֹטְמָא: וַיִּפְרִיק יָתִיה בְּכַנְפוּהִי לֹא יִפְרִישׁ, וַיִּסְיֵק יָתִיה כְּהֵנָּא
 ב כ לְמִדְבַּחָא, עַל אַעֲיָא דְעַל אִישְׁתָּא, עֲלֵתָא הוּא, קֶרְבֵּן דְּמִתְקַבֵּל בְּרַעוּא קֹדֶם יי: וְאַנְשׁ, אַרְי
 יקָרִיב, קֶרְבֵּן מִנְחַתָּא קֹדֶם יי, סִלְתָּא יְהִי קֶרְבֵּינָהּ, וַיִּרִיק עֲלֶיהָ מִשְׁחָא, וַיִּתֵּן עֲלֶיהָ לְבוֹנָתָא:
 ב וַיִּיתְנֵיהּ, לֹת בְּנֵי אַהֲרֹן כְּהֵנָּא, וַיִּקְמוּץ מִתַּמֶּן מְלִי קְמֻצִיָּה, מִסִּלְתָּהּ וּמִמְשַׁחָהּ, עַל
 כָּל לְבוֹנָתָהּ, וַיִּסְיֵק כְּהֵנָּא ית אֲדָכְרֹתָהּ לְמִדְבַּחָא, קֶרְבֵּן דְּמִתְקַבֵּל בְּרַעוּא קֹדֶם יי:
 ד וַיִּשְׁתָּאֵר מִן מִנְחַתָּא, לֹא־הָרֹן וּלְבִנּוּהִי, קֹדֶשׁ קֹדֶשִׁין מִקְרָבֵינָא דִּי: וְאַרְי תְּקָרִיב, קֶרְבֵּן
 מִנְחַתָּא מֵאַפֵּה תְנֹור, סוּלַת גְּרִיצָן פְּטִירֵן דְּפִילָן בְּמִשַׁח, וְאַסְפּוּגִין פְּטִירֵן דְּמִשְׁחִין

ב וּפְהֵינִים וְקֻמְזֵן. מִקְמִיעָה וְחִילְךָ מִעֵת כְּהֵנָּה:
 וְקֻמְזֵן מִשָּׁם. מִמְקוּם שְׂרָגְלֵי הַזֶּד עוֹמְדוֹת,
 לְלִמְדוֹךְ שְׁהִקְמִיעָה פְּשָׁרָה כְּכֹל מְקוּם בְּעוֹרָה,
 חֶף בְּחִתָּת עֲשָׂרָה חֲמֵה שֶׁל מְקוּם דְּרִיסֵת רְגְלֵי
 יִשְׂרָאֵל: מֵלֵא קְמֻצוֹ. יְכוּל מְכַרְךָ, מְבַעֲבֵן וַיּוֹצֵא
 לְכָל עַד? תְּלַמּוּד לּוֹמֵר בְּמְקוּם חֹחַ: "וְהֵדִים
 מִמֶּנּוּ בְּקֻמְצוֹ" (לֵהֲלוֹ ו' ח'), לֹא יֵהָא פֶּשֶׁר חֲלָף מֵה
 שְׂפִתְךָן הִקְמָן. אִי "בְּקֻמְצוֹ", יְכוּל חֹסֵר? תְּלַמּוּד
 לּוֹמֵר: "מֵלֵא". הִיא פִּירַד? חוֹפֶה שֶׁלֹּא חֲנַעְעוֹתֵינוּ
 עַל פֶּס יָדוֹ, וְזֵהוּ "קֻמְצוֹ" בְּמִשְׁמַע לְשׁוֹן הָעֵבְרִית:
 עַל כָּל לְבוֹנָתָהּ. לְבַד כָּל הַלְבוּנָה יֵהָא הִקְמָן
 מֵלֵא: לְבוֹנָתָהּ וְהִקְטִיָּה. חֶף הַלְבוּנָה בְּהִקְטָרָה:
 מֵלֵא קְמֻצוֹ מִסִּלְתָּהּ וּמִשְׁמַחָהּ. הִיא חֹס קֻמְצוֹ
 וְעֲלֶיהָ בִּידוֹ גְּרִיצֵר מֵלֵא חוֹ קִרְט לְבוּנָה פְּסוּלָה:
 אֲזוּבְרָתָהּ. הִקְמָן הָעוֹלָה לְגִבּוֹה הִיא זְכָרוֹן
 הַמִּנְחָה, שְׂבֹ נִפְרָ בְּעֲלִיָּה לְטוֹבָה וּלְנַחֵת רִיחָ:

ג לֹא־הָרֹן וּלְבִנּוּיָהּ. כְּהֵן גִּזְלוּ נֹטֵל חֶלֶק בְּרֵאשׁ
 שְׁלֵחַ בְּמַחְלָקָתָהּ, וְהֵהֲדִיּוּט בְּמַחְלָקָתָהּ: קֹדֶשׁ
 קֹדֶשִׁים. הִיא לְהֵם "מֵאִשֵּׁי ה'" - חִין לְהֵם
 חֶלֶק כֶּה חֲלָף לְאַחַר מִתְנַתֵּי הָאִשִּׁים:

ד וְכִי תִקְרָב וְגו'. שְׂחָמֵר: 'הֵרִי עֲלֵי מִנְחַת
 מֵאִפְּהָ תִנּוּר', וְלִמְד הַפְּתוּב שִׁבְיָח חוֹ חִלּוֹת
 חוֹ דְּהִיקוּן, חִלּוֹת בְּלוּבוֹת וְהִדְהִיקוּן מִשְׁחִין.
 וְנַחֲלָהוּ רְבוּתֵינוּ בְּמִשְׁחִיתָהּ, יֵשׁ חוֹמְרִים: מוֹשְׁחָן
 וְחוֹזֵר וּמוֹשְׁחָן עַד שְׁפֵלָה כָּל הַשְּׁמָן שְׂבֵלָה, שְׂכָל
 הַמִּנְחָוֹת טַעוּנוֹת לֹא שְׂמָן. וְיֵשׁ חוֹמְרִים: מוֹשְׁחָן
 כְּמִין כִּי יִשְׁאָר הַשְּׁמָן נֶאֱכָל בְּפִנֵּי עֲגָמוֹ לְכַהֲנִים.
 מֵה תְּלַמּוּד לּוֹמֵר "בְּשִׁמְךָ" "בְּשִׁמְךָ" שְׂחֵי פְעֻעִים?
 לְהַכְשִׁיר שְׂמָן שֶׁנִּי וְשִׁלְשִׁי הַיּוֹצֵא מִן הַצִּיתִים,
 וְחִין עֲרִיד שְׂמָן רֵאשׁוֹן חֲלָף לְמִנּוּחָהּ, שְׂחָמֵר
 כּו: (שְׁמוֹת כו, ב), וְשִׁנְיֵנוּ בְּמִנְחוֹת (דָּ עו עֵיח): כָּל

בְּכַנְפָּיו. נֹעֵה מִמֶּשֶׁ. וְהֵלֵךְ חִין לְךָ הֲדִיּוּט שְׂמֵרִיחַ
 רִיחַ כְּנָפִים נִשְׂרָפִים וְחִין נִפְשׁוֹ קֵנָה עֲלָיו, וְלִמְה
 חֵמֵר הַפְּתוּב וְהִקְרָב? כְּדִי שִׁיחַ הַמִּנְחָה שְׂבֵע
 וּמִהֲדָר בְּקֶרְבָּנָהּ שֶׁל עֵנִי: לֹא יְבַדִּיל חִינוּ מִמְּקָרוֹ
 לְגַמְרֵי לְשִׁתֵּי חֲתִיכוֹת, חֲלָף קוֹרְעוֹ מִגִּבּוֹ. נִחְמֵר
 בְּעוֹן 'רִיחַ נִיחוּחַ' וְנִחְמֵר בְּפִיחָהּ 'רִיחַ נִיחוּחַ'
 (לְעֵיל פְּסוּקִים טו, יג), לּוֹמֵר לְךָ, חֹחַד הַמְרָבָה וְחֹחַד
 הַמִּנְחָעִיט, וּבְלִבְד שִׁכְנוֹן חֵת לְבוֹ לְשִׁמִּים:

פִּרְק ב

א וְנִפְשׁוֹ בִּי תִקְרָב. לֹא נִחְמֵר 'נִפְשׁוֹ' כְּכֹל קֶרְבָּנוֹת
 נְבִיחָה חֲלָף בְּמִנְחָה. מִי דְרָפּוֹ לְהַתְנַבֵּב מִנְחָה?
 עֵנִי חֵמֵר הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הִיא: מַעֲלָה חֵנִי עֲלָיו
 כְּחֵלְפוֹ הַקְּרִיב נִפְשׁוֹ: סִלְתָּ יֵהִיָּה קֶרְבָּנָהּ. הַחוֹמֵר:
 'הֵרִי עֲלֵי מִנְחָה' סִתְּם, מִבִּיא מִנְחַת סִלְתָּ שֶׁהִיא
 הִרְחָשׁוּנָה שְׂפִמְנוּחוֹת, וְנִקְמַצְתָּ כְּשֶׁהִיא סִלְתָּ כְּמִנּוּ
 שְׂמִפְלֵשׁ בְּעֵנֵן. לְכִי שְׂחָמֵרֵנוּ כְּחִין חֲמִשָּׁה מִיַּעַן
 מִנְחָוֹת וְכֵלְךָ בְּחוֹת חִפּוּיוֹת קֹדֶם קְמִיעָה חוֹן
 מוֹז, לְכֵךְ קֶרְבָּנָהּ מִנְחַת סִלְתָּ: סִלְתָּ. חִין 'סִלְתָּ'
 חֲלָף מִן הַחֲטוּן, שְׂחָמֵר: "סִלְתָּ חֲטוּם" (שְׁמוֹת כט,
 ג), וְחִין מִנְחָה פְּחִיחוּתָהּ מַעֲשָׂרוֹן, שְׂחָמֵר: "וַעֲשָׂרוֹן
 סִלְתָּ... לְמִנְחָה" (וִיקְרָא יד, כז), עֲשָׂרוֹן לְכָל מִנְחָה:
 וַיִּצַק עֲלֶיהָ שְׂמָן. עַל פְּלֵה: וְנָתַן עֲלֶיהָ לְבִנְהָ. עַל
 מִקְצֵתָהּ, מִנְחָה קֻמְצוֹ לְבוּנָה עֲלֶיהָ לְנֵד חֹחַד. וְמֵה
 רְחִיטָה לּוֹמֵר כֵּן? שְׂחָן רְבוּי חֹחַד רְבוּי בְּתוֹכָהּ
 חֲלָף לְמַעַט. דְּבַר חֹחַד, שְׂמָן עַל פְּלֵה מִפְּנֵי
 שְׂחָח נִבְלָל עִמָּהּ וְנִקְמָן עִמָּהּ, כְּמִנּוּ שְׂחָמֵר:
 "מִסִּלְתָּהּ וּמִשְׁמַחָהּ" (פְּסוּקִים כג), וְלְבוּנָה עַל מִקְצֵתָהּ,
 שְׂחִינָה נִבְלָלָת עִמָּהּ וְלֹא נִקְמַצְתָּ עִמָּהּ, שְׂחָמֵר:
 "עַל כָּל לְבוֹנָתָהּ", שְׂחָחֵר שְׂחָמָן מִלְקֵט חֵת
 הַלְבוּנָה כְּפֵה מַעֲלִיָּה וּמִקְטִירָה: וַיִּצַק, וְנָתַן,
 וְהִבִּיאָהּ. מִלְמַד שִׁינִיקָה וְכִלְיָה פְּשָׁרִים בְּזֵר:

ב

בִּשְׁמֹן: וְאִם־מִנְחָה עַל־הַמִּזְבֵּחַ ה
 קָרְבַּנְךָ סֹלֶת בְּלוּלָה בִּשְׁמֹן מִצֶּה תִּהְיֶה:
 פְּתוֹת אֹתָהּ פְּתִים וַיִּצְקֶת עָלֶיהָ שְׁמֹן מִנְחָה ו
 הוּא: וְאִם־מִנְחַת מִדְּחַשְׁתֵּי קָרְבַּנְךָ ז
 סֹלֶת בִּשְׁמֹן תַּעֲשֶׂה: וְהִבֵּאת אֶת־הַמִּנְחָה ח
 אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה מֵאֵלֶּה לִיהוָה וְהִקְרִיבָהּ אֶל־
 הַכֹּהֵן וְהִגִּישָׁה אֶל־הַמִּזְבֵּחַ: וְהָרִים הַכֹּהֵן ט
 מִן־הַמִּנְחָה אֶת־אֲזִכְרֹתָהּ וְהִקְטִיר הַמִּזְבֵּחַה
 אִשָּׁה רֵיחַ נִיחֹחַ לִיהוָה: וְהִנּוֹתְרַת מִן־הַמִּנְחָה י
 לְאֹהֲרֹן וּלְבָנָיו קֹדֶשׁ קֹדָשִׁים מֵאֲשֵׁי יְהוָה:
 כֹּל־הַמִּנְחָה אֲשֶׁר תִּקְרִיבוּ לִיהוָה לֹא תַעֲשֶׂה ז
 חֲמֵץ כִּי כֹל־שָׂאֹר וְכֹל־דָּבָשׁ לֹא־תִקְטִירוּ
 מִמֶּנּוּ אִשָּׁה לִיהוָה: קָרְבַּן רֵאשִׁית תִּקְרִיבוּ ט
 אֲתֶם לִיהוָה וְאֶל־הַמִּזְבֵּחַ לֹא־יֵעָלוּ לְרֵיחַ
 נִיחֹחַ: וְכֹל־קָרְבַּן מִנְחַתְךָ בַּמֶּלֶח תִּמְלֹחַ וְלֹא י
 תִּשְׁבִּית מֶלֶח בְּרִית אֲלֶיךָ מֵעַל מִנְחַתְךָ עַל
 כֹּל־קָרְבַּנְךָ תִּקְרִיב מֶלֶח: וְאִם־ י
 תִּקְרִיב מִנְחַת בְּכוֹרִים לִיהוָה אָבִיב קְלוּי
 בְּאֵשׁ גֵּרֶשׁ בְּרֹמֶל תִּקְרִיב אֶת מִנְחַת בְּכוֹרֶיךָ:
 וְנָתַת עָלֶיהָ שְׁמֹן וְשִׁמְתָה עָלֶיהָ לְבִנָּה מִנְחָה ט

שלישי

מצווה קיו
איסור הקרבת
שאר או דבש

מצווה קיח
איסור הקרבת
קרבן בלא מלח
מצווה קיט
מצוות מליחת
הקרבן

ח

ויקרא

בְּמִשַׁח: וְאִם מִנְחָתָא עַל מִסְרִיתָא קִרְבַּנְךָ, סִלְתָּא, דְּפִילָא בְּמִשַׁח פְּטִיר תְּהִי: בְּצַע יִתֵּהּ
 בְּצוּעִין, וְתִרִיק עֲלֵהּ מִשְׁחָא, מִנְחָתָא הִיא: וְאִם מִנְחָתָא רֹדְתָא קִרְבַּנְךָ, סוּלַת בְּמִשַׁח
 ח תִּתְעַבֵּיד: וְתִיתִי ית מִנְחָתָא, דִּיתְעַבֵּיד, מֵאֵלִין קָדָם יי, וְיִקְרְבְּנָה לְכַהֲנָא, וְיִקְרְבְּנָה
 ט לְמִדְבַּחָא: וְיִפְרִישׁ כַּהֲנָא מִן מִנְחָתָא ית אֲדָרְכֹתָהּ, וְיִסִּיק לְמִדְבַּחָא, קִרְבֵּן דְּמִתְקַבֵּל
 יב בְּרֹעָא קָדָם יי: וְדִישַׁתָּאֵר מִן מִנְחָתָא, לְאַהֲרֹן וּלְבְנוֹהֵי, קָדָשׁ קִדְשֵׁין מִקְרַבְנֵיָא דִּי: כָּל
 יג מִנְחָתָא, דְּתִקְרְבוּן קָדָם יי, לֹא תִתְעַבֵּיד חֲמִיעַ, אַרְי כָּל חֲמִיר וְכָל דְּבִשׁ, לֹא תִסְקוּן מִיָּה,
 יד קִרְבְּנָא קָדָם יי: קִרְבֵּן קִדְמָא, תִּקְרְבוּן יתְהוּן קָדָם יי, וְלִמִּדְבַּחָא לֹא יתִסְקוּן לְאַתְקַבֵּל
 טו בְּרֹעָא: וְכָל קִרְבֵּן מִנְחָתְךָ בְּמִלְחָא תִמְלַח, וְלֹא תִבְשִׁיל, מִלַּח קִים אֵלֶיךָ, מֵעַל מִנְחָתְךָ,
 על כָּל קִרְבַּנְךָ תִּקְרִיב מִלְחָא: וְאִם תִּקְרִיב, מִנְחַת בְּפוּרִין קָדָם יי, אֲבִיב, קְלִי בְנוּר פִּירוּבֵּן
 טו רְכִיבֹן, תִּקְרִיב, ית מִנְחַת בְּפוּרֵךְ: וְתִתִּין עֲלֵהּ מִשְׁחָא, וְתִשׁוּי עֲלֵהּ לְבוֹנָתָא, מִנְחָתָא

טו אֵת אֲזַפְרָתָהּ. הִיא הַקְּמָצוּת:

יא וְכָל דְּבִשׁ. כָּל מִתְנַקֶּת פְּרִי קִרְוֵיהּ דְּבִשׁ:

יב קִרְבֵּן רֵאשִׁית תִּקְרִיבֵי אֲתָם. מַה יֵּשׁ לְךָ
 לְהַבִּיחַ מִן הַשְּׂאֵר וּמִן הַדְּבַשׁ? "קִרְבֵּן לְרֵאשִׁית",
 שְׂתֵי הַלֶּחֶם שֶׁל עֲצֶרֶת הַבָּחִים מִן הַשְּׂאֵר,
 שְׂנַיִמֵר: "חֲמֵן תִּחְפִּינֵהּ" (ויקרא כג, ח), וּבְפוּרִים
 מִן הַדְּבַשׁ, כְּמוֹ בְפוּרֵי תְחִינִים וְתִמְרִים:

יג מִלַּח בְּרִית. שֶׁהַבְּרִית כְּרוּתָהּ לְמִלַּח מִשְׁעַת
 יְמֵי בְּרִיתֵנוּ, שֶׁהַבְּרִית הַמִּים הַתְּחִינִים לְקַרְבֵּן
 בְּפוּרֵי בְּמִלְחָה, וְנִסְוֵן הַמִּים בְּחֵץ: עַל כָּל קִרְבַּנְךָ.
 עַל עוֹלַת בְּהֵמָה וְעוֹף וְחֲמוּרֵי כָּל הַקְּדָשִׁים כְּלָן:

יד וְאִם תִּקְרִיב. הִיא "חֵם" מִשְׁמַשׁ בְּשֹׁן "כִּי",
 שֶׁהִיא חֵן זֶה לְשׂוּת, שֶׁהִיא בְּמִנְחַת הַעֲמֵר
 הַכְּתוּב מְדַבֵּר, שֶׁהִיא חוֹבָה. וְכֵן: "וְחֵם יִהְיֶה
 הַיֵּבֶל" (ג' ו' (מגדל לו, ד): מִנְחַת בְּפוּרִים. בְּמִנְחַת
 הַעֲמֵר הַכְּתוּב מְדַבֵּר, שֶׁהִיא בְּחֵץ חֲבִיב, בְּשַׁעַת
 בְּשׂוֹל הַתְּבוּחָה, וּמִן הַשְּׂעוּרִים הִיא בְּחֵץ, נְחִמֵר
 כְּחֵן: "חֲבִיב" וְנִחְמֵר לְהֵלֵן: "כִּי הַשְּׂעִרָה חֲבִיב"
 (סְמִית ט, ח): קְלוּי בְּאֵשׁ. שְׂמִיכְשִׁין חוֹתָהּ עַל הָאוֹר
 בְּחֵבֶב שֶׁל קְלָחִים, שְׂחֹלֵי כֵן חֲנִיָּה נְטִחַת
 בְּרִיחִים, לְפִי שֶׁהִיא לְחָה: גְּרִישׁ בְּרִמָּל. גְּרוּסָה
 בְּעוּדָה לְחָה: גְּרִישׁ. לְשׁוֹן שְׂבִירָה וְנִחְיָה גְּסָה
 בְּרִיחִים שֶׁל גְּרוּסוֹת, כְּמוֹ: "וְגִרְסָה בְּחֵץ" (חִיכָה ג'
 טו), וְכֵן: "גְּרִיסָה נְפִישִׁי" (תְּהִלִּים קוּט, כ): בְּרִמָּל בְּעוּד
 הַכֶּר מִלַּח, שֶׁהַתְּבוּחָה לְחָה וּמִלְחָה בְּקִשְׁוִין שְׂלָה,

הַמִּנְחוֹת הַחֲפוּיוֹת לְפָנֵי קְמִיצָתוֹ וְנִקְמָצוֹת
 עַל יְדֵי פִתְתָהּ, כְּלָן בְּחוֹת עֶשֶׂר עֶשֶׂר חֲלוֹת,
 וְהָאֲמֹר פֶּה דְּקִיקוּן בְּחָה עֶשֶׂר דְּקִיקוּן:

הו וְאִם מִנְחָה עַל הַמִּנְחָת. שְׂחֵמֵר: הִיא עֲלֵי
 מִנְחַת מִנְחָת. וְכֵלִי הִיא שְׂהִיָּה בְּמִקְדָּשׁ שְׂחוּפִין
 כּו מִנְחָה עַל הָאוֹר בְּשֵׁמֶן, וְהַפְּלִי חֲנִינוּ עִמָּךְ
 חֲלָף צָח, וּמִנְחָה הַמִּנְחָה שְׂבִיחוֹת קִשְׁוִין, שְׂמִתוֹךְ
 שְׂהִיָּה צֶפֶה הָאוֹר שׂוֹכֵךְ חֵת הַשֵּׁמֶן. וְכָלן טְעוּנוֹת
 מִתְּנוּת שֵׁמֶן: יִעִיקָה וּבְלִיָּה וּמִתֵּן שֵׁמֶן בְּכֵלֵי
 קָדָם לְעֵשִׂיתָן: סִלְתָּא בְּלוּלָה בְּשֵׁמֶן. מִלְמַד
 שְׂבִלְלָן בְּעוּדוֹן סִלְתָּא:

יז פְּתוֹת אֲתָהּ פְּתִים. לְכַדוֹת כָּל הַמִּנְחוֹת
 הַנִּחְפּוֹת קָדָם קְמִיצָה - לְפִתְתָהּ: וְיִצְקָתָה עֲלֵיהָ
 שְׂמֵן מִנְחָה הִיא. לְכַדוֹת כָּל הַמִּנְחוֹת לְיִעִיקָה.
 יְכוּל חֵף מִנְחַת מִחִפָּה תְנוּרָה כֵּן? תְּלַמּוּד לֹאֵר:
 "עֲלֵיהָ". חוֹצֵיָה חֵת הַחֲלוֹת וְלֹא חוֹצֵיָה חֵת
 הַדְּקִיקוּן? תְּלַמּוּד לֹאֵר: "הִיא":

יח מִדְּחָשֵׁת. כֵּלִי הִיא שְׂהִיָּה בְּמִקְדָּשׁ, עִמָּךְ, וּמִתוֹךְ
 שְׂהִיָּה עִמָּךְ, שְׂמֵנָה צְבוּר וְחֵן הָאוֹר שׂוֹכֵפֵן,
 לְפִיכֵךְ מִנְחָה הַעֲשִׂינִין לְתוֹכָהּ דוּחִשְׁוִין. כָּל
 דְּבַר דָּךְ עַל יְדֵי מִשְׁקָה נְחָה בְּרוּחַשׁ וּמִנְחָה:

יט אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה מֵאֲלָהּ. מִחֲחַד מִן הַמִּינִים הַלְלוּ:
 וְהַקְּרִיבָה. בְּעֵלִיָּה "חֵל הַכְּהֵן": וְהַגִּישָׁה. הַכְּהֵן:
 אֵל הַמִּזְבֵּחַ. מִצְעִיָּה לְקַרְן דְּרוּמִית מִעֲרֵבִית
 שֶׁל מִזְבֵּחַ: